

Kpl 2,
Maa antaa elannon

S.19-21

Neoliittinen vallankumous - Mikä? Missä? Milloin?

- Maanviljelyn aloittaminen eli neoliittinen vallankumous
 - Pysyvä asuminen
 - Maanviljely (ruis)
 - Karjanhoito
- Merkittävä muutos ihmisen historiassa
- Aloitettiin eri puolilla Lähi-itää noin 10 000 vuotta sitten
 - Syyrian vuoristoalue noin 9000 eaa.
- Siirtymävaihe kesti tuhansia vuosia

Miksi siirryttiin maanviljelyyn?

Ilmastoteoria:

Ilmaston lämpenemisen vuoksi suurriistalle elintärkeiden heinäarojen tilalle kasvoi metsää, suurriista kuoli sukupuuttoon arojen metsittyessä sekä metsästyksen vuoksi → ihmisen ravinnoksi pienempiä eläimiä ja kasvien merkitys ravintona kasvoi. Hedelmien ja syötävien juurien vähentyessä heimot alkoivat viljellä villinä kasvaneita viljakasveja.

Väestöteoria:

Väestön lisääntyminen johti suurriistan metsästyksen lisääntymiseen. Ihminen siirtyi viljelyyn, koska luonnonkasvit ja riista eivät riittäneet kaikkien ruokkimiseen.

Seuraukset

- Liikkuvasta elämäntavasta pysyvään asutukseen
 - Kylät
 - Kaupungit (Jeriko, Catal Hüyük, kirjan kartta s.20)
- Varallisuuden kasaantuminen
- Vahvat hallitsijat, uusien alueiden valloitus → armeijat
- Väestömäärän lisääntyminen
- Kotieläimet
 - koira ja lammas
 - vuohi ja nauta

Hyvät ja huonot puolet

Hyvät puolet

- Ihminen asettui vähitellen aloilleen ja liikkuva elämäntapa päättyi
- Väkiluvun voimakas kasvu
- Varallisuus kasvoi, koska viljaa oli mahdollista varastoida
- Syntyi erilaisia ammatteja
- Kylät ja kaupungit muodostuivat
- Viljely loi pohjan kulttuurin kehitykselle

Huonot puolet

- Pohja maailman väestöräjähdykselle
- Varallisuus alkoi kertyä yhteiskunnan eliitille, mikä käynnisti epätasa-arvoistumisen
- Työmäärä lisääntyi, kun peltoja piti jatkuvasti kyntää, kastella ja suojata eläimiltä
- Tietyt eläimet alistettiin ihmisten tuotantoeläimiksi
- Kylien ja kaupunkien välisiä sotia, kun ihmiset taistelivat hyvistä viljelyalueista
- Ihmisen ruokavalio yksipuolistui, kun tärkeimmäksi ravinnonlähteeksi tuli vehnä tai riisi

Pohdintatehtävä: Historiallisten tapahtumien seuraukset

- Tehtävässä harjoiteltavat taidot
 - historiallinen ajattelu
 - syy-seuraussuhteiden hallinta
 - tiedon soveltaminen
- Kausaalisuus historiassa tarkoittaa, että jostakin ilmiöstä tai tapahtumasta seuraa jokin toinen ilmiö tai tapahtuma.
- Ilmiöt ja tapahtumat ovat harvoin irrallisia, koska ne ovat osa jotakin laajempaa kokonaisuutta.
- Seuraavassa tehtävässä arvioidaan maanviljelyn syntyyn ja siihen liittyvien tapahtumien syy-seuraussuhteita.

Pohdintatehtävä: Historiallisten tapahtumien seuraukset

Tehtävä: historian syy-seuraussuhteiden ymmärtäminen

Selvitä, mitä seurauksia seuraavilla tapahtumilla oli ihmisyhteisöille.
Listaa kunkin asian kohdalle kaksi seurausta. (noin 10min.)

- a) ilmaston lämpeneminen
- b) maanviljelyn synty
- c) kylien synty
- d) kotieläinten kesyttäminen

Pohdintatehtävä: Historiallisten tapahtumien seuraukset

a) ilmaston lämpeneminen

- suurriista katosi
- maanviljely syntyi

b) maanviljelyn synty

- liikkuva elämäntapa päättyi
- riippuvuus viljan viljelystä kasvoi
- tarve peltojen muokkaukselle lisäsi työmäärää

c) kylien synty

- tiheämpi asutus mahdollisti tautien leviämisen
- ihmisten eriarvoistuminen kasvoi, kun varallisuus alkoi kasaantua ja periytyä

d) kotieläinten kesyttäminen

- ihmisten lihasvoiman avuksi eläinten lihasvoima
- eläimet levittivät tauteja